

Betogende tekst

Een betogende tekst is een tekst waarin een stellingname wordt gegeven waar de schrijver vervolgens een standpunt over inneemt. Dat standpunt kan positief zijn: dan is de schrijver het eens met de stelling. Het standpunt van de schrijver kan ook negatief zijn: in dat geval is de schrijver het niet eens met de stelling. Andere woorden voor standpunt zijn: opinie, visie, mening.

De stelling wordt gegeven in de inleiding en de schrijver vermeldt direct het eigen standpunt. Natuurlijk is de inleiding zo boeiend dat de lezer graag verder wil lezen.

Een betogende tekst is bedoeld om de lezer te overtuigen. De schrijver gebruikt daar argumenten voor. Argumenten zijn redenen waarom iemand iets vindt. ER zijn verschillende soorten argumenten. De argumenten worden in het middenstuk goed uitgewerkt.

In het slot herhaalt de schrijver nog eens de stelling en het eigen standpunt. In het slot wordt de lezer nog eens overtuigd van de mening die de schrijver heeft. Daarom is deze tekstsoort subjectief.

Een betogende tekst bevat een titel waaruit de mening van de schrijver heel duidelijk blijkt.

Een betogende tekst wordt afgesloten met de naam van de schrijver.

Een betoging is meer dan alleen een meninggevende tekst: het doel van de schrijver is de lezer te overtuigen! Je kunt een betogende tekst lezen, maar je kan er ook naar luisteren. Betogende teksten worden bijvoorbeeld gebruikt in debatten. Dan gaat het dus niet alleen om de kunst van het schrijven, maar ook om de kunst van het spreken.

De klassieke structuur van een betogende tekst

1. Opening: de spreker moet de aandacht en sympathie van de toehoorder winnen
2. Inleiding: het onderwerp wordt omschreven
3. De stellingname: de spreker maakt duidelijk wat hij denkt over het onderwerp
4. De argumentatie: de spreker somt de argumenten op die zijn standpunt ondersteunen
5. De afsluiting: de spreker doet een oproep zijn zienswijze over te nemen

Soorten Argumenten

Logische argumenten

Logische argumenten baseer je op rationele bewijzen en feiten, en je doet een beroep op de 'hoofden' van je luisteraars. Bijvoorbeeld: je wenst een veiliger kruispunt in je buurt, en stelt een rotonde voor: (1) omdat er al veel ongelukken gebeurd zijn in het laatste jaar, (2) omdat een rotonde vlotter verkeer doorlaat dan lichten.

Emotionele argumenten

Emotionele argumenten baseer je op gevoelens en passie, en je doet een beroep op het 'hart' van het publiek: je wenst een rotonde (1) omdat het onveilige kruispunt al veel leed heeft veroorzaakt bij slachtoffers (2) en omdat een vader van drie kinderen er is omgekomen.

Ongeldige argumenten of drogredenen

Een drogreden is een ongeldige redenering. Je kunt er bewust van gebruikmaken, en hopen dat de tegenpartij het niet doorheeft. Maar je loopt het risico dat de luisteraar of lezer doorheeft dat je ongeldige argumenten gebruikt en dat verzwakt je betoog. Anderen vinden het leuk om je erop te wijzen dat ze je op dit soort fouten betrappen. Voorbeelden van drogredenen staan hieronder. Ook kun je er een instructiefilmpjes over vinden op deze site.

- de identiteit van de persoon of instantie die het argument ondersteunt, wordt niet bekendgemaakt
- de 'autoriteit' die wordt aangehaald is geen echte autoriteit.
- er wordt bedreigd met geweld of dwang
- de persoon wordt aangevallen in plaats van het argument
- de conclusie van het argument werd eerder gebruikt als een van de uitgangspunten van het argument. Dat noemen we cirkelredenering:
- iemand verdedigt twee stellingen die met elkaar in tegenspraak zijn
- de steekproef is geen adequate weerspiegeling van de populatie waaruit hij genomen is
- iets moet wel waar zijn, omdat iedereen dat vindt
- aangezien gebeurtenis A voor gebeurtenis B plaatsvindt, moet A wel B veroorzaakt hebben.
- een niet ter zake doende kwestie wordt opgeworpen om de tegenstanders op een dwaalspoor te brengen
- het standpunt van de tegenstander wordt verkeerd en verzwakt weergegeven en vervolgens wordt dat vertekende standpunt aangevallen
- twee objecten die worden vergeleken, kennen meer verschillen dan overeenkomsten